

3

Elinkeino-osaston toimintaedellytysten ja toiminnan pitkäjänteisyyden vahvistaminen

HEL 2024-012468 T 14 00 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää merkitä tiedoksi liitteen 1 mukaisen suunnitelman elinkeino-osaston toimintaedellytysten ja toiminnan pitkäjänteisyyden vahvistamisesta.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin talousarviossa 2024 kaupunginkanslialle on osoitettu seuraava toiminnan tavoite: ”Kasvatetaan kaupungin houkuttelevuutta elinkeinotoiminnan ja pk-yritysten sijoittumiselle. Selvitetään, miten kaupungin elinkeino-osaston toimintaedellytyksiä ja pitkäjänteisyyttä voidaan vahvistaa”.

Liitteessä 1 ”Suunnitelma elinkeino-osaston toimintaedellytysten ja toiminnan pitkäjänteisyyden vahvistamisesta” kuvataan, miten elinkeino-osaston resurssit ovat mahdollistaneet aktiivista elinkeinopolitiikkaa strategiakaudella 2021–2025. Suunnitelmassa käydään läpi ehdotus elinkeino-osaston toimintaedellytysten vahvistamisesta ja kuvataan, millaiset painotukset voisivat perustellusti ohjata mahdollisten lisäresurssien suuntaamista.

Kaupunginkanslian elinkeino-osaston tulosbudjetti ei ole reagoinut toimintaympäristössä tapahtuneisiin huomattaviin muutoksiin. Elinkeino-osaston budjetti ei ole kasvanut esimerkiksi kaupungin väestön myötä. Kaupungin yritysmyönteisyyden edistämiseen ja yrityspalveluiden järjestämiseen vaikuttava toimintaympäristö muuttuu kaupungin kasvaessa yhä monimutkaisemmaksi ja sen seuraamisesta tulee yhä vaikeampaa. Vähitellen osaston kyky reagoida esille nouseviin ongelmiin tai uusiin kasvumahdollisuuksiin heikkenee.

Elinkeino-osasto on voinut ylläpitää ja kehittää kasvuhakuisten yritysten määrän ja osaamisen kasvattamiseen tähtääviä toimintoja määräaikaisten hankerahoituksen tuella. Vuonna 2023 osaston uutta kasvua tavoittelevista toiminnoista noin 80 % perustui määräaikaiseen hankerahoitukseen, joista merkittävin oli kaupunginhallituksen myöntämä erillishankerahoitus kampusinkubaattorit-ohjelmaan ja rakentamisen kiertotaloutta kehittävään klusteritoimintaan. Ilman hankerahoitusta aktiivisen elinkeinopolitiikan toimenpiteistä olisi strategiakaudella 2021–2025 toteutettu vain murto-osa.

07.10.2024

Asia/3

Määräaikaisen hankerahoituksen suhde vakituisiin resursseihin on ollut elinkeino-osastolla huomattavan suuri. Toiminnan liiallinen riippuvuus hankerahoituksesta johtaa vähitellen erilaisiin ongelmiin. Hankerahoituksen ylikorostunut rooli heikentää organisaation oppimiskykyä, tekee toiminnasta poukkoilevaa ja vähentää elinkeinopoliittisissa toimenpiteissä kriittistä pitkäjänteisyyttä sekä heikentää osaston mahdollisuuksia tarttua ketterästi uusiin mahdollisuuksiin.

Liitteessä 1 esitettävässä suunnitelmassa ehdotetaan elinkeino-osaston toimintaedellytysten vahvistamista tervehdyttämällä budjettirahoituksen ja määräaikaisen hankerahoituksen suhdetta kasvattamalla elinkeino-osaston budjettirahoitusta vuodesta 2025 alkaen. Pitkäjänteisen elinkeinopoliittikan tavoitteet, toimenpiteet, resurssit ja tarvittavat osaamiset määritellään kaupunkistrategiassa ja tarkennetaan talousarviovalmistelun yhteydessä perustuen nykyisen toiminnan arviointiin. Kuitenkin jo nyt voidaan tunnistaa, että nykyisen strategian, kaupungin elinkeinopoliittikan painopisteiden ja toimintaympäristön kehityksen perusteella lisäpanostuksia tulee suunnata kasvuhakuisten yritysten määrän kasvattamiseen ja Helsinkiin suuntautuvan matkailun lisäämiseen.

Kasvuhakuisiin ja kansainvälistyviin yrityksiin syntyy korkean tuottavuuden työpaikkoja, mitkä tukevat kaupunkiseudun muun elinkeinoelämän kasvua ja työllisyyttä. Luovilla aloilla taas on merkittävä kasvupotentiaali, ja ne ovat keskeisiä kaupungin elinvoiman kannalta. Helsingin matkailu on kohdannut viiden vuoden sisällä kaksi poikkeuksellista ulkoista shokkia, joiden negatiivisia vaikutuksia kaupungin tulisi pyrkiä pienentämään vahvistamalla Helsingin asemaa kilpailuilla matkailumarkkinoilla. Matkailutoimialojen kasvu lisää nopeasti työmahdollisuuksia kaupungissa ja nostaa Helsingin työllisyysastetta. Matkailuelinkeinot ovat työvoimaintensiivisiä aloja, joissa on paljon matalan kynnyksen työpaikkoja mm. nuorille ja ulkomaalaistaustaisille. Lisääntyvä matkailu tukee kaupungin elinvoimaa myös kasvattamalla palveluntarjontaa.

Uusien panostusten rinnalla on tunnistettava myös pitkäjänteisen horisontaalisen elinkeinopoliittikan merkitys. Kaupunkiorganisaation toiminta kokonaisuudessaan vaikuttaa siihen, miten kilpailukykyinen kaupunki on yritysten sijaintipaikkana. Kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttaminen ja yritysmuotoisuuden vahvistaminen edellyttää koko kaupunkikonsernin yhteistyötä.

Vaikka elinkeino-osaston tulosbudjetin korottaminen on paras tapa vahvistaa osaston toimintaedellytyksiä, on määräaikaisen hankerahoituksen hyödyntäminen kuitenkin luonteva osa elinkeino-osaston toimintaa. Kaupunki voi varmistaa hankemuotoisen rahoituksen tehokkaan hyödyntämisen huolehtimalla kaupungin innovaatorahaston tarkoituk-

07.10.2024

Asia/3

senmukaisesta käytöstä ja keskitetyn hankemäärärahan riittävydestä, mikä tukee EU:n rahoitusmahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä koskevista periaatteista ja seuraa niiden toteutumista.

Elinkeinojaoston kokouksessa asiaa esittelee elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Antti Eronen, johtava asiantuntija, puhelin: 09 310 36159
antti.eronen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite1_Suunnitelma elinkeino-osaston toimintaedellytysten vahvistamisesta_FINAL_A

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano